

Bağlayıcı Sözcükler ve İfadelerin Tezler İçerisinde Kullanımı

İçindekiler

1. [Sık kullanılan bağlayıcı sözcükler \(linking words\)](#)
2. [Bağlayıcı sözcükler için farklı örnekler*](#)

Bağlayıcı sözcükler [geçiş sözcükleri (transitions) olarak da bilinir], yazım içerisindeki en önemli öğelerden biridir zira okuyucunuzun fikirleriniz arasındaki ilişkileri görmesini sağlarlar. Geçiş sözcükleri pek çok kategoriye ayrılmaktadır; bu kategoriler zıtlık belirten kelime ve ifadelerden, fikir birliği belirten kelime ve ifadelere kadar uzanabilmektedir.

Bu kelimeler büyük önem taşıdığı için yanlış kullanılmamalarına dikkat edilmelidir. Bu makalede genellikle yanlış kullanılan ve kullanırken dikkat etmeniz gereken bazı bağlayıcı sözcükler sunulacak, ardından en yaygın olarak kullanılan bazı bağlayıcı sözcük türleri örneklerle gösterilecektir.

Burada vurgulanabilecek en önemli nokta, kullandığınız kelimenin veya ifadenin tanımının daima farkında olmanız gerektiğidir. Bir kelimeye rahatlıkla kullanabilecek kadar aşina olabilirsiniz fakat tanımını gerçekten bilmiyorsanız ve sözlükten bakmaya da vakit ayırmazsanız, bu kelimeyi zaman zaman (veya sıklıkla) yanlış kullanabilirsiniz.

Bağlayıcı sözcükler, tanımları bilmeniz gereken özellikle önemli bir durum teşkil etmektedir çünkü cümleler ve fikirler arasındaki bağlantıları yanlış sunarsanız, okuyucunuzun dikkati kolaylıkla kaybolacaktır.

Yaygın olarak (yanlış) kullanılan bağlayıcı sözcükler

Therefore

Yaygın olarak yanlış kullanılan bağlayıcı sözcüklerden biri olan *therefore*, iki öge arasındaki mantıksal bir ilişkiye işaret eder; ilk ögenin ikincisini kanıtladığı veya gerektirdiği bir ilişki buna örnektir. Bu kelimeyi "as a result" kelimesinin eşiti olarak düşünebilirsiniz. Therefore kelimesinin yanlış kullanımları genellikle tuhaf mantıksal bağlantılara işaret eder.

Yanlış kullanılan bir geçiş örneği: Therefore

Law firms are known for their highly competitive environments. Therefore it is important for lawyers to set themselves apart from their colleagues.

Sorun: Sorunu daha net görebilmek için cümleyi sadeleştirin: "We know it's a competitive environment, so it's important for lawyers to set themselves apart." Burada yapılan ima avukatların kendilerini diğerlerinden ayrı tutmaları gerektiği **cünkü insanların hukuk firmalarının büyük rekabet içerdiğini biliyor olduklarıdır.**

Ancak insanların yüksek rekabet ortamını biliyor olmaları, avukatların kendilerini diğer kişilerden ayrı tutma sebepleri ile biraz ilgisizdir.

Therefore kelimesinin doğru kullanımı

Law firms are highly competitive environments. Therefore it is important for lawyers to set themselves apart from their colleagues.

Açıklama: Buradaki mantıksal bağlantı hukuk firmalarının yüksek rekabet içeren ortamlar olmaları ve avukatların kendilerini birbirlerinden ayrı tutmalarının gerekliliği arasındadır.

Herewith, therewith, hereby

Bu üç kelime yaygın olarak kullanılmayan geçiş kelimesi örnekleridir. En yaygın kullanımları yasal belgelerin teknik tanımlarında görülmektedir. Diğer metinlerde kullanıldıklarında ise genellikle günümüzde kullanılmayan bir ton yaratmaktadırlar. Kendilerine ait kullanımlara sahip olmalarına rağmen, en iyi seçim bu kelimeleri kullanmaktan kaçınmak olacaktır.

Yanlış kullanılan bir geçiş örneği: Hereby

One of the best ways to understand poverty is as a disease. Hereby, we not only see that it is hereditary, but acknowledge that it has devastating effects on a person's health.

Geliştirilmiş örnek:

One of the best ways to understand poverty is as a disease. Understanding it this way, we not only see that it is hereditary, but also acknowledge that it has devastating effects

on a person's health.

Açıklama: "Hereby" kelimesinin yukarıdaki kullanımı "herewith" ile eşdeğerdir ve kabaca "along with this," "in this way," veya "by means of this" anlamlarında kullanılmıştır. Cümlenin yeniden yazımında kullanılan dil çok daha doğal durmaktadır.

And/or

Taksim işareti ile oluşturulan bu geçiş ifadesinin (ve taksim ile birleştirilen pek çok diğer kelimenin) anlaşılması oldukça zor olabilir. Bazı yazarların kast ettiği anlam "*either A or B or both A and B*" iken bazıları yalnızca *A and B* anlamını, diğerleri ise *A or B* anlamını kast edebilir. Bu da durumu oldukça kafa karıştırıcı hâle getirmektedir.

Resmi yazım içerisinde *and/or* kullanmaktan tamamen kaçınmak gerekir. Yalnızca *and* veya yalnızca *or* kullanırsanız, tartışmanızın bağlamı hemen her zaman anlamı net hâle getirecektir. Karmaşa yaratabilecek olan durumlarda ekstra kelimeleri anlamı netleştirmek için kullanmak en iyi tercih olacaktır.

Yanlış kullanılan bir geçiş örneği: And/or

On her way to work, she will take the bus and/or the train.

Açıklama: Burada öznenin 1) ya otobüse ya da trene mi bineceğini, 2) hem otobüse hem de trene mi bineceğini, yoksa 3) ya otobüs ya da trene veya her ikisine birden mi bineceğini anlamak oldukça zordur. Anlam karmaşıklığını daha yoğun hâle getiren ise kast edilen anlamın yazardan yazara değişmesidir. Tecrübesiz yazarlarda görülen bu anlam karmaşası, okuyucunun seçenekler arasında karar vermesini zorlaştırmaktadır.

Çözüm: "And/or" ifadesini kullanmaktan tamamen vazgeçin ve kast ettiğiniz seçeneği açıkça yazın:

1. the bus or the train
2. the bus and the train
3. the bus and the train, or both of them.

As well as

"As well as" ifadesi genellikle "and" kelimesinin yerine kullanılmaktadır fakat anlamı tam olarak aynı değildir. "As well as" ifadesi bir önem veya vurgu farkını ima etmektedir. "As well as" den sonra gelen öge daha az önemlidir dolayısıyla daha az vurgu almaktadır. "And" kelimesi ise eşit öneme sahip iki ögenin arasında kullanılmaktadır.

Yanlış kullanılan geçiş örnekleri: as well as

The mayor will decide on next week's meeting time, as well as whether or not staff will be paid for that meeting.

Sorun: Burada yapılan vurgu yanlış görünmektedir; en azından personele yapılacak olan ödemenin en az toplantının saati kadar önemli olduğu düşünüldüğünde bu vurgu yanlıştır. Sorunu daha net görebilmek için vurguyu olduğu gibi koruyabilir ve cümleyi farklı kelimelerle yeniden yazabiliriz: "The mayor will decide on not only whether or not staff will be paid for their time, but also on next week's meeting time."

Burada "not only ... but also" cümle yapısının önemli görünen bir konunun (personelin ödeme alıp almayacağı konusu) önemini azalttığı oldukça açıktır. Orijinal cümlede yapılan vurgu da aynıdır.

Çözüm

The mayor will decide on next week's meeting time and whether or not staff will be paid for that meeting.

Açıklama: "And" ifadesi hem toplantı saatine hem de personelin ödemesine eşit vurguda bulunmaktadır. Eğer bunların eşit düzeyde vurgulanması gereken konular olduğunu düşünüyorsak, "and" kullanmamız gerekir.

Bağlayıcı sözcükler için farklı örnekler*

Bu kelime ve ifadelerin cümlelerin başında, ortasında ve sonunda yer alabileceğini unutmayın. Eğer aşağıdaki bağlayıcı sözcüklerin herhangi birinin kullanımı ile ilgili şüpheniz varsa bu kelimenin kullanıldığı örnek cümlelere bakmanız çözümü netleştirmenize yardımcı olacaktır.

İlave bağlayıcı sözcükler

Bu kelimeler ekleme, tanıtmaya veya giriş yapma ve diğer fikirlere benzerlik gibi anlamlar taşımaktadır.

Ekleme	indeed, further, as well, not only x but also y, also, moreover, as a matter of fact, and, furthermore, additionally, besides x, or, in fact, too, let alone, nor, alternatively, on the other hand, not to mention x
Tanıtmaya veya giriş yapma	such as, as, particularly, including, as an illustration, for example, like, in particular, to illustrate, for instance, especially, notably, by way of example
Referans verme	speaking of x, considering x, regarding x, in regard to x, as for x, concerning x, the fact that, on the subject of x
Benzerlik	similarly, in the same way, by the same token, in a like manner, equally, likewise, as
Belirleme	that is (to say), namely, specifically, thus, more precisely
Netleştirme	that is (to say), I mean, (to) put (it) another way, in other words

Karşıt fikir belirten bağlayıcı sözcükler

Bu bağlayıcı sözcükler çatışma, çelişki, taviz verme, geri çevirme gibi anlamlar taşımaktadır.

Çatışma	but, by way of contrast, while, on the other hand, however, (and) yet, whereas, though, in contrast, when in fact, conversely, still, whereas
Vurgulama	even more, above all, indeed, more importantly, besides
Taviz verme/Ayrıcalık tanıma	even so, nevertheless, even though, on the other hand, admittedly, however, nonetheless, despite x, notwithstanding x, (and) still, although, in spite of x, regardless (of x), (and) yet, though, granted x, be that as it may
Geri çevirme	either way, whichever happens, whatever the case, in either event, in any case, at any rate, in either case, whatever happens, all the same, in any event

Yerine başka bir (or) at least, (or) rather, instead
öge koyma

Nedensel bağlayıcı sözcükler

Bu sözcükler neden ve etki, sebep ve sonuç gibi anlamlara işaret eder.

Neden veya Sebep	for the (simple) reason that, being that, for, in view of x , inasmuch as, because (of x), seeing that, as, owing to (x), due to (the fact that), in that, since
Koşul	on (the) condition (that), in the case that, granted (that), if, provided that, in case, in the event that, as/so long as, unless, given that, granting (that), providing that, even if, only if
Etki/Sonuç	as a result (of x), consequently, hence, for this reason, thus, because (of x), in consequence, so that, accordingly, as a consequence, so much (so) that, so, therefore
Amaç	for the purpose of, in the hope that, for fear that, so that, with this intention, to the end that, in order to, lest, with this in mind, in order that, so as to, so
Akıbet	under such circumstances, then, in that case, if not, that being the case, if so, otherwise

Ardışık bağlayıcı sözcükler

Bu bağlayıcı sözcükler kronolojik veya mantıksal bir sıralamaya işaret etmek için kullanılmaktadır.

Sayısal	in the (first, second, etc.) place, initially, to start with, first of all, firstly (etc.), to begin with, at first, for a start
Devamlılık	subsequently, previously, eventually, next, before x , afterwards, after x , then
Sonuç	to conclude (with), as a final point, eventually, at last, last but not least, finally, lastly

Konudan ayrılma	to change the topic, incidentally
Kalınan yerden devam etme	to get back to the point, to resume, anyhow, anyway, at any rate, to return to the subject
Toparlama	as previously stated, so, consequently, in summary, all in all, to make a long story short, thus, as I have said, to sum up, overall, as has been mentioned, then, to summarize, to be brief, briefly, given these points, in all, on the whole, therefore, as has been noted, hence, in conclusion, in a word, to put it briefly, in sum, altogether, in short